

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ

**ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
"УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ"**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Київ– 2023

УДК 811.161.2

Автори: *Л. Л. Вакулович*, викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України;

Н. Г. Назаренко, старший викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України;

І. А. Регушевська, к. філол. наук, старший викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Рецензенти: *Л. В. Підкамінна*, к. філол. наук, старший викладач кафедри стилістики української мови Українського державного університету імені М.П. Дарогоманова

Т. Г. Лук'янець, к.філол. наук, доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Рекомендовано до друку
Вченою радою ФЗН
Протокол №11 від 27 червня 2023р.

Збірник завдань з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» призначений для здобувачів 1 бакалаврського рівня вищої освіти фізкультурно-спортивного спрямування. Видання містить комплекс вправ, які формують важливі мовні навички і компетентності майбутнього фахівця спортивної галузі, чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності.

Зміст завдань сприяє формуванню навичок використання фахової термінології у майбутній професійній діяльності. Дидактичне наповнення й послідовність викладу матеріалу в збірнику відповідає загальній програмі курсу та вимогам, що встановлені для навчально-методичних праць.

Українська мова за професійним спрямуванням /Л.Л. Вакулович,

Н.Г. Назаренко, І.А Регушевська -К.:НУФВСУ,2023.-77с.

ПЕРЕДМОВА

Українська мова є не просто засобом спілкування в українському суспільстві, а й головною складовою національної ідентичності українського народу. Мова – унікальна складова культури нації, показник загальної культури кожного й саме тому важливо дбати про високу культуру мовлення. Доктринальні зміни, що їх зазнає вища освіта в Україні, та запити, пов'язані із входженням країни до європейського освітнього простору, вимагають від майбутніх фахівців не лише досконалих фахових знань, а й високого рівня володіння українською мовою, вільного користування нею у всіх сферах, особливо у професійній.

У збірнику подано основний матеріал, який потрібен для роботи на практичних заняттях студентів з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». Матеріал збірника спрямований на розширення знань з українського професійного мовлення, повторення і засвоєння складних випадків правопису, оволодіння мовними нормами та практичними аспектами офіційно-ділового стилю, ознайомлення з правилами оформлення ділових документів. Окрему увагу приділено етиці мовного і професійного спілкування, культурі ділового спілкування, про що свідчать завдання, метою яких є редагування словосполучень, речень, усталених словосполучень, правопис і відмінювання прізвищ, імен по батькові, відмінювання числівників, опрацювання текстів спортивного спрямування, документів тощо.

Отже, збірник завдань до практичних занять з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» допоможе студентам сформувати навички професійної комунікації, опанувати особливості фахової мови, поглибити культуру мови, мислення і поведінки особистості у фаховому середовищі.

ЗМІСТ

ТЕМА 1. НОРМАТИВНО-СТИЛЬОВІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ. ДЕРЖАВНА МОВА — МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ.	
Практичне заняття № 1.	5
ТЕМА 2. ОСНОВИ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.	
Практичне заняття № 2.	11
Практичне заняття №3.	13
ТЕМА 3.СТИЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ	
Практичне заняття №4.	17
ТЕМА 4. УКРАЇНСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ	
Практичне заняття №5.	22
ТЕМА 5. НАУКОВИЙ СТИЛЬ І ЙОГО ЗАСОБИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ	
Практичне заняття №6.	27
ТЕМА 6. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ І РЕДАГУВАННЯ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ	
Практичне заняття №7.	31
Практичне заняття №8.	33
ТЕМА 7. ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ. СПІЛКУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Практичне заняття №9.	36
Практичне заняття №10.	38
ТЕМА 8.РИТОРИКА І МИСТЕЦТВО ПРЕЗЕНТАЦІЇ	
Практичне заняття №11.	42
ТЕМА 9.КУЛЬТУРА УСНОГО ФАХОВОГО СПІЛКУВАННЯ	
Практичне заняття №12.	48
Практичне заняття №13.	52
ТЕМА 10.ФОРМИ КОЛЕКТИВНОГО ОБГОВОРЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРОБЛЕМ	
Практичне заняття №14.	56
ТЕМА 11. ДІЛОВІ ПАПЕРИ ЯК ЗАСІБ ПИСЕМНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	
Практичне заняття №15.	60
ТЕМА 12. ДОКУМЕНТАЦІЯ З КАДРОВО-КОНТРАКТНИХ ПИТАНЬ	
Практичне заняття №16.	63
ТЕМА 13. ДОВІДКОВО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ	
Практичне заняття №17.	66
ТЕМА 14. ЕТИКЕТ СЛУЖБОВОГО ЛИСТУВАННЯ	
Практичне заняття №18.	68

ТЕМА 1.

Нормативно-стильові основи професійного мовлення. Державна мова – мова професійного спілкування

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

❖ **Завдання 1.** Прочитайте висловлювання видатних людей про мову. Розкрийте їх зміст.

- Мова росте елементарно, разом з душею народу (*Іван Франко*).
- Мова – найважливіший національний ідентифікатор, завдяки якому кожна нація вирізняється з-поміж інших, усвідомлюючи себе самодостатнім та самочинним суб'єктом історії (*Ольга Федик*).
- Скажи мені що-небудь, щоб я тебе побачив (*Сократ*).
- Мова – це наша національна ознака, в мові – наша культура, сутність нашої свідомості (*Іван Огієнко*).

❖ **Завдання 2.** Знайдіть та виправте помилки у наведених мовних формулах. Правильні варіанти запишіть.

Я вибачаюсь. Моя фамілія Кравченко. Даруйте, але Ви не відповіли на питання. По якому ділу Ви до мене? Скажіть, будь ласка, скільки годин. Ви вірно вчинили. Ви, безперечно, праві. Вибачаюсь, але тут Ви не праві. Усього Вам

самого найкращого. Чи можна Вас поспитати? Зустрінемося через пару днів. Ви перепутали адрес.

❖ **Завдання 3.** Прочитайте, запишіть нормативні форми виділених слів і словосполучень. Обґрунтуйте лексичне значення слова лінгвоцид.

Четверте покоління українства послуговується скалькованими кліше на зразок *міроприємства, рішати задачі, приймати участь, учбовий план, багаточисленний, марширувати, на протязі суток, довжиною в...* і под. Між наведеними вище прикладами й мовою сучасних “сердючок” різниця ілюзорна. Нація, яка попри сторіччя лінгвоциду спромоглася зберегти мовну неповторність, має право на власну наукову мову, узявши за взірць Чехію, Францію, Латвію, Литву, Естонію, Ізраїль, які з попелу, з небуття підняли свої мови та трепетно оберігають їх від чужинських впливів (За М.Зубковим).

❖ **Завдання 4.** Прочитайте текст і з’ясуйте, що є важливим для ділової людини в досягненні успіху.

Вибір професії передбачає вільне володіння українською літературною мовою взагалі та мовою певної професії зокрема, забезпечення високого рівня культури мовлення. Сучасна ділова людина має пам’ятати, що вона представляє молоду державу на світовому рівні й розбудовує її, а мова будь-якої держави – це її візитівка. З нами говоритимуть на рівних лише тоді, коли ми доведемо словом і ділом, що Україна спроможна посісти належне їй місце в Європі й у світі як держава, громадяни якої себе поважають, усвідомлюють себе народом, покликаним самою історією відродитися й гідно увійти в цивілізований світ. І державна мова в цьому процесі відіграє дуже важливу роль. «Яка мова, така й рада», – засвідчує народна мудрість.

Корисно дослухатися й до думки корифеїв, зокрема видатного українського мовознавця О. Потебні, який ще в минулому столітті пророче сказав «Денаціоналізація (українства) зводиться до поганого виховання, до моральної хвороби, до неповного користування наявними засобами сприймання, засвоєння, впливу, до послаблення енергії думки, до мерзенності запустіння на місці витіснених, але нічим не замінених форм свідомості, до послаблення зв’язку

молодих поколінь з дорослими, що замінюється лише слабким зв'язком із чужими, до дезорганізації суспільства, аморальності, спідлення». Сьогодні відкриваються можливості для зміцнення й розбудови української державності. Це означає розширення перспектив для ділової співпраці, передусім для тих, хто поділяє Шевченкову пересторогу «І чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь» (Із посібника С.В.Шевчук, І.В.Клименко. *Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. – 4-те видання, виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2014. -696 с.*).

❖ **Завдання 5.** Зредагуйте запропоновані речення, виправивши орфографічні, граматичні та стилістичні помилки.

1. Студенти зайшли в кафе і заказали пірожні і кофе. 2. У 2004 році - Андрій Шевченко взяв нагороду «Золотий м'яч» та став найбільш сильнішим футболістом планети. 3. Під час змагань вони вийшли один на один, забувши, що колись разом отримували освіту і працювали на одному підприємстві. 4. Уперше в історії Олімпійських ігр гімн України пролунав після перемоги спортсмена з Луганщини Олега Кучеренко, який здобув «золото» у грекоримській бородьбі. 4. Наше видавництво може налагодити випуск трьох-мовних словників. 5. У прес-конференції прийняли участь двоє президентів.

❖ **Завдання 6.** Зредагуйте словосполучення, правильні варіанти запишіть.

Довести для відома, дякуючи підтримці, відстаючі студенти, курси по вивченню української мови, учбовий, матеріальне положення, любий, моя точка зору не співпадає з думкою наших спортсменів, влаштувати справи, взяти себе в руки, по закінченні четвертого курсу, зустрічаються помилки, значний об'єм роботи, відсутній по хворобі, я вибачаюсь.

❖ **Завдання 7.** Знайдіть порушення лексичних норм та мовної логіки у реченнях, виправте помилки.

Спортсмени різних країн вели гострі дуелі за олімпійські медалі; на картині намальовані часи Середньовіччя; журі об'явило переможців конкурсу; козаки стріляли з пістолетів; І. Нечуй-Левицький зобразив образ Миколи Джері;

білети будуть влаштовані для всіх слоїв населення; незважаючи на травми, він збирається виходити на футбольне поле; сьогодні команда пропустила три голи у свої власні ворота; спортсмени багато били почужих воротах; він довго шукав позицію для нанесення удару.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Мова і культура мовлення в житті сучасного фахівця;
- Словники у професійному мовленні та їх типи;
- Способи підвищення мовленнєвої культури.

2. З'ясуйте зміст поняття "Комунікативна професіограма фахівця".

Враховуючи свій майбутній фах, укладіть комунікативну професіограму.

3. Підготуйтеся до пояснювального диктанту з теми «Орфографічні норми».

Повторіть правила (використовуючи видання «Правопис 2019»):

- а) правопис складних іменників і прикметників;
- б) спрощення в групах приголосних: у словозміні та словотворенні;
- в) правопис аббревіатур, складноскорочених слів.

Рекомендована література:

1. Єрмоленко С. Я. Мова і українознавчий світогляд: Монографія. – К.: НДІУ, 2007. – 444 с. ULR:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Yermolenko_Svitlana/Mova_i_ukrainoznavchyi_svitohliad.pdf? (дата звернення: 12.09.2022).

2. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К., 1996. – Стаття 10.

3. Культура фахового мовлення /за ред. Н.Д. Бабич. – Чернівці : Книги – XXI, 2006. – с. 22 – 38. ULR: <http://194.44.152.155/elib/local/sk718399.pdf> (дата звернення: 12.09.2022)

4. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. (Альмаматер). ISBNULR: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_mvlennya.pdf(дата звернення: 06.02.2023)
5. Огієнко І. І. Історія української літературної мови (Митрополит Іларіон) / І. Огієнко [упор.авт. іст.-біогр.нарису та прим. М.С. Тимошик]. – К. : Либідь, 1995 – 296с. ULR: <http://litopys.org.ua/ohukr/ohu.htm> (дата звернення: 12.09.2022)
6. Стаття 49 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». ULR: <https://mova-ombudsman.gov.ua/16-lipnya-2022-roku-novij-kontrnastup-ukrayinskoyi-movi>(дата звернення: 12.09.2022)
7. Сучасна українська мова: Підручник/ О. Д. Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін.; за ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1997. – 400 с. ULR: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21C(дата звернення: 12.09.2022)
8. Український правопис 2019. ULR: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)
9. Українська мова: Енциклопедія /НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 сULR: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)
10. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-94. ULR: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

ТЕМА 2.

Основи культури української мови

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Комунікативна професіограма.

❖ *Завдання 1. Пояснювальний диктант з теми «Орфографічні норми».*

Прокоментуйте правопис таких слів:

Фото...фініш, авто...траса, пів...стадіону, екс...чемпіон, віце...президент, пів...Києва, багато...борства, військово...спортивний, військово...зобов'язаний, інтер...континентальний, прої (зн/здн)ий, студе(нт/н)ський, зап'я(стн/сн)ий, уєфа/УЄФА, виш/Виш/ВИЩ, О/оргвідділ.

❖ *Завдання 2. Замініть кальковані слова нормативними:*

Безналічний, включення, хвалебний, лідирувати, виключення, заключення, воплощатися, достоїнство, упускати, лишній, бувший, слідуючий, єдинодушно, минулорічний, наступаючий рік, опасіння, накладна плата.

❖ **Завдання 3.** Назвіть стандартні етикетні ситуації, у яких вживають такі стереотипні словесні формули:

А. Доброго ранку! Добрий день (добридень, здрастуйте, здорові будьте)! Добрий вечір (добри вечір)! На добраніч! Добраніч! Доброї ночі! Доброго здоров'я! Вітаю (тебе; Вас)! Радий (тебе; Вас) вітати! Моє шанування! Дозвольте Вас привітати! Слава Україні! - відповідь: Героям слава! Хай живе.! З приїздом Вас! Ласкаво просимо!

Б. Вибачте, що затримую Вас! Скажіть, будь-ласка, . (Будьте ласкаві, скажіть.; Чи не могли б Ви сказати.).

В. Щиро (сердечно) дякую Вам за . (Щиро вдячний за.).

Г. Пробачте, що затримав Вас (Даруйте, що завдав Вам клопоту).

Д. До побачення! (Бувайте здорові! На все добре! Усього Вам найкращого! Хай щастить!).

Для довідки: Вітання та побажання; прощання; вибачення і прохання; подяка.

❖ **Завдання 4.** Усно доповніть подані нижче мовні формули, поясніть їхні етичні функції.

Скажіть, будь ласка...; Вибачте, дозвольте запитати...; Допоможіть, будь ласка...; Покличте, будь ласка...; Будьте ласкаві, поясніть...; Якщо Ваша ласка, напишіть....

❖ **Завдання 5.** Знайдіть у реченнях неправильно вжиті слова. Виправте речення, усно пояснивши заміни слів.

1. Завдяки запізненню ми потрапили на чемпіонат у вівторок. 2. Найкраще мені подобаються виступи українських спортсменів. 3. У його відношенні до Романа Зозулі відчувалася заздрість. 4. Я не надіялася, що ти таке витвориш. 5. Раніше ніж відповісти на це запитання, треба визначити зміст поняття – спортивна перемога. 6. В українській мові вимова не завжди співпадає з написанням. 7. У наступному ми також дбатимемо про те, щоб отримувати першість. 8. Широкого розповсюдження набула новина про нашу перемогу.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Мовний етикет (Поняття етикету, мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет).
- Основні правила спілкування.
- Типові помилки у ситуації вітання, прохання, прощання.
- Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету.
- Особливості української гостинності й традиції мовного етикету.

2. Підготуйте презентацію на тему "Мовний "антиетикет" сучасного студента".

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3.

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Презентація

❖ *Завдання 1. Пояснювальний диктант з теми «Орфографічні норми».*

Прокоментуйте правопис таких слів:

Батал...он, рум...яний, без...ядерний, моркв...яний, бар...єр, комп...ютер, торф...яний, на подвір...ї, Мар...яна, об...єм, з...явитися, бул...йон, вс...ого, с...огодні, кур...йоз, ц...ого, Ковал...ов, тьм...яний, мавп...ячий, різдв...яний, пів...яблука.

❖ *Завдання 2. На основі наведених прислів'їв сформулюйте правила мовленнєвого етикету.*

1. Або розумне казати, або зовсім мовчати.

2. Від красних слів язик не відсохне.
3. Дорожчий привіт, ніж обід.
4. Коли хочеш що казати, то подумай, як почати
5. М'які слова і камінь крушать.

❖ *Завдання 3. Виправте словосполучення, правильні варіанти запишіть.*

Книжний магазин, потрапити на очі, добре знати друг друга, не вмішуватись у справи, не дивлячись на перешкоди, на рахунок цього, терпіння лопнуло, гарно виглядати, розповсюджена думка, кілька років назад, бувший у використанні, в любий день, на протязі місяця, одержати перемогу, подорожувати по європейським країнам, Ви праві.

❖ *Завдання 4. Зредагуйте речення з лексико-семантичною надмірністю(тобто із зайвими словами – плеоназмами). Правильний варіант запишіть.*

Під час змагання у нього спітніли долоні рук. Я не можу зараз з тобою поговорити, бо у мене цейтнот часу. Перед входом до фітнес-клубу вивісили преїскурант цін. Він спробував зібрати уламки зламаного знаряддя. Попереду лідирує гонщик під номером. З кожного змагання спортсмени привозять пам'ятні сувеніри. Наступний турнір пройде у жовтні місяці. На підготовку цього залу для змагання у нас пішло 6 годин часу.

❖ *Завдання 5. Виправте граматичні та стилістичні помилки у поданих реченнях.*

Підвівши підсумки виступів, голова зборів подякував усіх. Із-за хвороби Іван пропустив тренування. Просимо повідомити на ваші послуги найнижчі ціни по преїскуранту. Він знаходився у виключно важких умовах. Кожне слово вона висловлювала повільно. Студенти мало надають уваги нормативному слововживанню. Ні в якому випадку не можна приймати до уваги такі висловлювання. Студенти успішно здали екзамен з української мови. Глядачі задали питання гостям студії. Взагалі кажучи, це мене не торкається.

❖ **Завдання 6.** Утворіть шанобливі форми звертання, послуговуючись поданими нижче іменами й по батькові.

Ілля Ігорович, Надія Вікторівна, Олег Семенович, Любов Іванівна, Микола Тимофійович, Зоя Сергіївна, Віталій Петрович, Валентин Олександрович, Валентина Олексіївна.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:
  - Стилі української літературної мови: поняття мовного стилю, поняття жанру.
  - Основні ознаки мовних стилів.
2. З'ясуйте та запишіть поняття: термін, професіоналізм, канцеляризм, мовний штамп, фамільярність, розмовний.
3. Підготуйте доповідь на тему “Вживання «імені по батькові»: традиції та сучасний етикет взаємин”.
4. Підготуйтеся до пояснювального диктанту з теми «Орфографічні норми». Повторіть правила (використовуючи «Правопис 2019») [5]:
  - а) правопис и, і в питомих українських та запозичених словах;
  - б) подвоєння і подовження приголосних у питомих українських та запозичених словах.

Рекомендована література:

1. Городенська К.Г. Українське слово у вимірах сьогодення / Катерина Григорівна Городенська / Ін-т укр. мови НАН України. –К. : КММ, 2014. – 124 с. URL: <https://kzref.org/aktualeni-problemi-morfologiyi-suchasnoyi-ukrayinsekoyi-litera.html?page=15> (дата звернення: 22.09.2022)

2. Культура фахового мовлення /за ред. Н.Д. Бабич. – Чернівці : Книги – XXI, 2006. – с. 38 – 128. ULR: <http://194.44.152.155/elib/local/sk718399.pdf> (дата звернення: 12.09.2022)

3. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. (Альмаматер). ISBNULR: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_mvlennya.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

4. Сучасна українська мова: Підручник/ О. Д. Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін.; за ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1997. – 400 с. ULR: https://kulbabska.com/images/catalog/pdf/students/5_kurs/syntaksis_work/Ponomariv-suchasna-ukrainska-mova_kulbabska.com.pdf (дата звернення: 04.02.2023)

5. Український правопис 2019. ULR: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(датазвернення: 09.02.2023)

6. Українська мова: Енциклопедія / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с. ULR: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 09.02.2023)

7. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 510-525. ULR: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

ТЕМА 3.

Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Письмове завдання

Презентація

❖ *Завдання 1. Пояснювальний диктант з теми «Орфографічні норми».*

Прокоментуйте правопис таких слів:

Зб...рають, св...титься, Ч...каго, к...парис, в...соко, тр.вога, ч...пси, др...жати, зш...вати, де(ний, тума(н)ий, височе(н)ий, Го(л)андія, узбі(ч)я, не(т)о, ві(д)аний, ці(н)ість, зняря(д)я, су(д)я, баро(к)о.

❖ *Завдання 2. Визначте, до яких стилів (підстилів) належать подані уривки. Обґрунтуйте свою думку, знайшовши притаманні кожному стилю риси.*

І. Книжку написала зіркова команда українських спортсменів, зокрема: А. Безсонова, Д. Силантьєв, І. Марлені, С. Бубка, Н. Добринська, В. Вірастюк, / О. Костевич, А. Гусін, А. Сорокіна, О. Волков, В. Ломанченко, Я. Клочкова,

В. Гутцайт. Вони є представниками різних видів спорту: художньої гімнастики, плавання, стрибків з жердиною, футболу, баскетболу, боксу, важкої атлетики та інших. Кожен зі спортсменів щиро поділився спогадами свого дитинства, цікавими подіями зі спортивного життя, кумедними історіями, дружніми порадами. У виданні вміщено багато кольорових портретів та ілюстрацій.

II. Лід на ковзанці блищить.

Хто це ковзанкою мчить?
На трибунах всі встають -
Ковзанярам старт дають,
І вони біжать по колу,
Вболівальники ж навколо
Гомонять:— Диви, дивися!
Он, найвищий за усіх,
Що на грудях номер «б»,
Попереду всіх побіг!

III. Збірна України з Dota 2 виграла європейський відбір і вийшла на Чемпіонат світу-2022.

Синьо-жовті не програли жодного матчу

26 вересня 2022, 22:51

Автор: SPORTARENA.com

Збірна України з Dota 2 стала переможцем європейського відбіркового турніру на Чемпіонаті світу-2022.

У рамках групового етапу EEF Dota 2 Qualifier 2022 синьо-жовті обіграли команди Швеції (1:0), Північної Македонії (1:0), Чехії (1:0) та Франції (1:0).

У 1/4 фіналу Україна перемогла Польщу (1:0), у 1/2 фіналу – Угорщину (2:0). У гранд-фіналі українські кіберспортсмени обіграли представників Північної Македонії – 2:1.

Завдяки перемозі на EEF Dota 2 Qualifier 2022 Україна здобула путівку на турнір IESF World Esports Championship 2022, який пройде на Балі у грудні.

За Україну на EEF Dota 2 Qualifier 2022 виступали: Ілля “geO’ZziZi” Ясинський, Данило “iMpest” Вознюк, Родіон “INFERNAL” Кулаков, Артем “Iorenof” Мельник та Максим “Cridoz” Полежай.

IV. «Чудотворче, Побідоносцю Георгію! Звертаюся до тебе, як до святого у вірі укріпленого, не відмов мені, (ім’я) в допомозі. Вірую в Христа, тобі подібного і сил прошу для перемоги у змаганнях. Адже не відмовлю слабкому, але обійду сильного. Нехай буде так. Амінь ».

V. Вітаю спортивну спільноту з Днем фізичної культури та спорту!

У цей непростий для нашої країни час українські спортсмени доводять, що ми, українці, – незламна нація, яка, долаючи всі перешкоди, і далі впевнено йде до своєї мети перемог.

Лише за пів року в умовах воєнного стану наші учні та студенти змогли гідно виступити за Україну на міжнародних змаганнях та вибороти понад 100 медалей.

Упевнений, що йнадалі наші здобувачі освіти будуть виборювати медалі різного ґатунку на учнівських та студентських міжнародних змаганнях!

Бажаю, щоб наші юні спортсмени й у майбутньому досягали найвищих результатів, аби вкотре заявити про нашу державу на весь світ.

Нехай фізична культура і спорт будуть завжди важливою складовою життя кожної людини.

Тільки вперед! До нових перемог!

❖ *Завдання 3. Зредагуйте речення, запишіть правильні варіанти*

Вдруг з'ясувалося, що тренування перенесено на завтра. Вірогідніше за все наша команда візьме участь у регіональних змаганнях. На наступній неділі ми плануємо провести збори команд. Самий активний студент – чемпіон України в атлетиці. Тренеру запропонували заключити договір оренди з іншою установою. Спортсмени з команди суперників хочуть обжалувати рішення суддів. Із-за співпадіння обставин, збірна Франції не отримала перемогу. Немає смислу щось

доводити арбітрам словами, треба показати гарну гру. При необхідності зберемось сьогодні.

❖ **Завдання 4.** З поданими словами складіть і запишіть речення.

Уголос – у голос, настав – на став, додому – до дому, зате – за те, догори – до гори, дипломник – дипломант, декваліфікація – дискваліфікація, кампанія – компанія, церемонний – церемоніальний, пам’ятка – пам’ятник.

❖ **Завдання 5.** Виправте текст і поясніть помилки.

1. Перед нами повстає образ чемпіона. 2. Між цими спортсменами встановилися дружні відношення. 3. Кореспонденти «Спорт 24» регулярно проводять рейси перевірок, знайомляться з умовами життя та тренування наших спортсменів. 4. У вас, Мирон Васильович, склалася хибна уява про цього спортсмена. 5. Гучними оплесками зустріли трибуни вихід наших спортсменів під керівництвом Андрія Шевченко.

Домашнє завдання

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:
  - Термін та його ознаки. Термінологія як система.
  - Способи творення термінів.
  - Загальнонаукова, міжгалузева і вузькогалузева термінологія.
  - Професіоналізми і номенклатурні назви.
  - Кодифікація і стандартизація термінів.
2. За поданим взірцем укладіть словник термінів вашого фаху (20-30 слів).

Батут (від франц. batoude - удар) -спортивний снаряд, використовується для стрибків.

Рекомендована література:

1. [Український правопис 2019](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf). ULR: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)
2. [Українська мова: Енциклопедія](#) /НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і

доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с. ULR: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

3. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 510-525. ULR: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

ТЕМА 4.

Українська термінологія у професійному спілкуванні

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ СЛОВНИКИ

- різновид лінгвістичних словників, що подають значення термінів певної галузі знань. Українська мова має термінологічні словники з багатьох галузей: біології, медицини, математики, літературознавства, мовознавства, геології, спорту тощо. Ці словники є одномовними, двомовними чи багатомовними, наприклад: "Словник лінгвістичних термінів" Д. І. Ганича, С. Олійника (1985), "Словник гідронімів України" (А. П. Непокулний, О. С. Стрижак, 1979); "Російсько-український словник наукової термінології. Суспільні науки" (1994) "Російсько - українсько-англійський словник правничої термінології. Труднощі терміновживання" (1994).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5.

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Словник термінів

❖ *Завдання 1. Пояснювальний диктант з теми «Орфографічні норми».*

Прокоментуйте правопис таких слів:

Бе(з,с)помилковий, р(о,а)зіграти, о(д,т)кинути, (квазі)стійкість, на(д,т)потужний, (з,с)бити, арх(и,і)мандрит, (з,с)чепити, з(і,и,о)грати, з(і,о)грівати, небе(з,с)печний, бе(з,с)коштовно, ро(з,с)гін, бе(з,с)умовний, ро(з,с)вивати, (з,с)пиратись, (з,с)долати, (анти) допінг, (квазі)спортивний, (екс)президент, (з,с)фотографувати.

❖ *Завдання 2. Наведіть приклади до кожного виду зі способів творення термінів (по 3 – 5 слів). Слова- терміни мають бути з галузі фізичного виховання і*

спорту, реабілітації, рекреації, менеджменту спорту або інших галузей наук, суміжних з галуззю спорту.

❖ **Завдання 3.** Заповніть таблицю, згрупувавши лексичні одиниці за стилями мовлення, в яких вони вживаються найчастіше.

Наукова лексика	Суспільно- політична лексика	Виробничо- професійна лексика	Офіційно- ділова лексика	Розмовно- побутова лексика
--------------------	------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Дилда, арбітр, пріоритет, мертвий м'яч, справедливість, акт, фан, ухвала, пікетування, суддя, політикан, коледж, інтеграція, абітурієнт, категорія, перепустка, комизитися, статут, беліберда, бутси, інноваційний, протокол, замакітрилося, сектор, кількадесят, якісно, доказовість, класифікація, доводити до відома, фінт, старенький, націоналізм, фол, ратифікувати.

❖ **Завдання 4.** До слів іншомовного походження підберіть українські синоніми - відповідники.

Голкіпер, лідер, чемпіон, рефері, асоціація, старт, фініш, атлет, секретний, стимулювати.

❖ **Завдання 5.** Перекладіть українською мовою слова-терміни:

искусственное дыхание, емкость легких, длина прыжка, двигательный режим, граница, оборот, неподвижность.

❖ **Завдання 6.** Зредагуйте подані речення, виправте помилки:

Кілька спортсменів приймали участь у змаганні. До свого тренера спортсмени відносились з повагою. Я рахую, що ти не прав. Не задавай багато питань. Коли ти здаєш екзамени? Стадіон знаходиться у центрі города.

❖ **Завдання 7.** Пояснювальний диктант.

Напишіть імена та прізвища у родовому відмінку (написання аргументуйте):

Мамалига, Куліш, Білгородський, Островська, Романишин, Святозар, Лев, Ігор, Тер-Петросян, Жюль Верн, Андрій Шевченко, Ліна Костенко.

❖ **Завдання 8.** *Перекладіть українською мовою загальновідомі спортивні терміни:*

Флажок, болельщик, голкіпер, жеребьевка, желтая/красная карточка, угловой удар, нападающий, защитник (полузащитник), техническое поражение, победа, судья.

❖ **Завдання 9.** *Замініть українські словосполучення з галузі спорту іншомовними словами та з'ясуйте їхнє походження:*

Підводне плавання; спуск з гірського схилу; лікування мінеральними водами, грязелікування; скелелазання; спорядження; смуга перешкод; стрибки з лиж у вільному падінні, силове триборство; лікування через дихальні шляхи; металник диска; міжнародні спортивні змагання; змагання на гребних, вітрильних або моторних суднах, в яких бере участь багато спортсменів; заключна зустріч спортсменів, команд; спортивне або туристське моторне судно; захисники, що не мають чіткого місця на полі; тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання в оздоровчих, пізнавальних цілей; овальна лопатка для гри в теніс; вільне перевертання стрибуну в повітрі.

❖ **Завдання 10.** *Зредагуйте і запишіть виправлені речення.*

Сама ближча спортивна площадка за углом. Відзначили семидесятиріччя відомого тренера. Він добрий шахматист. Прощай, друг. Виграли киевляни. Три легкоатлета вправлялись у бігу на 100 метрів. В другий раз будеш розумнішим. Слідуючий відрізок дистанції найбільш складніший.

❖ **Завдання 11.** *Виконайте граматичні завдання.*

а) запишіть подані іменники у формі кличного відмінка:

інструктор, спортсменка, Лідія Михайлівна, Юрій Павлович, Андрій, керівник, лікар, суддя, Олег, Оля, друг Петро, добродій Ковальчук, пан, Юрко.

б) зредагуйте дієслівні конструкції:

здавати іспити, одержувати освіту, відноситись сумлінно, закривати квартиру, наносити удар, це до мене не відноситься, не мішай мені;

в) до кожного з поданих словосполучень доберіть антонімічні словосполучення.

Наприклад: свіжий хліб—черствий хліб.

Свіже повітря, свіже печиво, свіжа риба; холодний клімат, холодна зустріч.

Ясно надворі, ясно говорить, ясно виклав, ясно горить;

Домашнє завдання:

Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Особливості наукового тексту
- Анотування і реферування наукових текстів.
- Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт.

Складіть монолог на тему: «Роздуми про моє спортивне та професійне майбутнє».

Рекомендована література:

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. (Альмаматер). ISBNULR: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_mo_vlennya.pdf (дата звернення: 09.02.2023)

2. [Український правопис 2019. –С. 167-177](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf) ULR: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 16.10.2022)

3. [Українська мова: Енциклопедія](https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова) / НАН України, Інститут мовознавства імені О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с. ULR:<https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.115-145. ULR: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

ТЕМА 5.

Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Монолог на тему: «Роздуми про моє спортивне та професійне майбутнє».

❖ *Завдання 1. Пояснювальний диктант з теми «Орфографічні норми»:*

а) переписіть, добираючи з дужок потрібні букви, відповідно до закону милозвучності української мови:

Вірю я (у,в) правду свого ідеалу. Був початок березня, (у,в)день прогрівало сонце. Туман розтанув, садки стояли (у,в)миті (і,й) святково мовчазні. Яблуко

(у,в)пало м'яко (у,в)траву. Уже рудіють на газонах трави (і,й) дощ (у,в)пертий по дахах шумить;

б) складіть речення, в яких подані слова були б омонімами:

пара, лист;

в) підберіть до поданих слів по кілька синонімів:

урок, будинок, дорога.

❖ **Завдання 2.** Спростуйте або підтвердьте тезу (одну на вибір).

➤ Гімнастика, фізичні вправи, ходьба обов'язково мають ввійти в повсякденний побут кожного, хто хоче зберегти працездатність, здоров'я, повноцінне і радісне життя.

Гіппократ

➤ Бокс – це мистецтво, все інше – це спорт!

Петро Квятковський

➤ У кожному матчі я граю однаково – так, ніби це фінал.

Ліонель Мессі

➤ Я не влучив 9 000 разів за свою кар'єру. Я програв майже 300 ігор. 26 разів мені було довірено вирішальний кидок і я помилявся. Я зазнавав поразок знову і знову. І саме тому я досяг успіху.

Майкл Джордан

➤ Рухатися, жити в русі, любити своє тіло, бути його частиною – обов'язок кожної людини, а не лише танцюристів, дітей і спортсменів. Лише рух може перетворити похмурий понеділок в дивовижний початок нового тижня, вівторок зробити днем відкриттів, середу – великою пригодою, четвер – тріумфом, п'ятницю – проривом.

Камерон Діаз

❖ **Завдання 3.** Замініть наведені у завданні неправильно вжиті слова і словосполучення, які характерні для наукових й офіційно-ділових текстів, нормативними (правильними).

Відзив, виступаючий (з доповіддю), в кінці кінців, в силу незмінності кута, відмітити, для наглядності, додати, доказувати, головний пріоритет, задіяти, константувати, між тим, примірний, при наявності, рік тому назад, навик, мова йде про, свій авторський, перелічити, підготувати, не дивлячись на, направляти, об'єм тренувальних навантажень, оточуюче середовище, в різних областях науки, поступати, пред'явити, вірне рішення, признавати, приймати до уваги, з других джерел, рішення проблему, рахувати що, на протязі чемпіонату.

❖ **Завдання 4. Перекладіть українською мовою:**

Самочувствие спортсмена страдает и в том случае, если, заболев, он не прекратил тренировок, а, выздоровев, сразу же начал заниматься с той же интенсивностью, что и до болезни. Юношам и девушкам, у которых наблюдается та или иная стадия перетренированности, участвовать в соревнованиях нельзя.

❖ **Завдання 5. (тестові завдання на картках)**

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Суть і види перекладу;
- Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою;
- Переклад термінів;
- Особливості редагування наукового тексту;

2. Підготуйте презентацію (доповідь) на тему: «Спортивна преса: моя улюблена газета, журнал, сайт, канал».

Рекомендована література:

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. (Альмаматер). ISBNULR: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_mvleniya.pdf (дата звернення: 09.02.2023)

2. Сучасна українська мова: Підручник/ О. Д. Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін.; за ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1997. – 400 с. ULR: <http://194.44.152.155/elib/local/sk605277.pdf> (дата звернення: 16.10.2022)

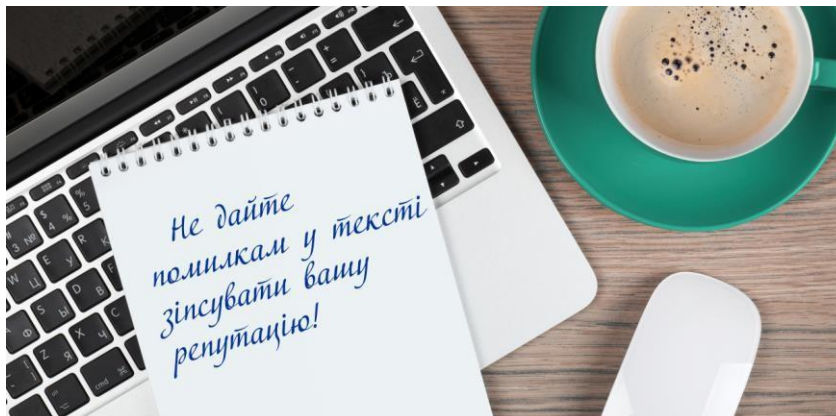
3. Український правопис 2019. ULR:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)

4. Українська мова: Енциклопедія /НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с ULR:
<https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

5. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.532–597. ULR:
https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023).

ТЕМА 6.

Проблеми перекладу і редагування наукових текстів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7.

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання:

Презентація на тему: «Спортивна преса: моя улюблена газета, журнал, сайт, канал».

❖ *Завдання 1. Перекладіть українською мовою:*

Спорт не нуждается в переводчиках, его язык общедоступен. Тот, кто говорит на языке спорта, может рассчитывать, что его поймет и совершенно незнакомый человек из другой страны. Сила спорта, его красота и величие – в мирном характере его поединков.

❖ *Завдання 2. Виконайте граматичні завдання. Дайте пояснення:*

а) вставте, де потрібно, пропущені букви і знаки:

Тільки праця дає відчуття повноти і справжності життя. Летить море, плеще в берег. Сяють очі матері і гордістю, й любов'ю. Тим міцніше переконання, чим більше воно залежить від почуття.

б) до поданих слів доберіть антоніми:

хоробрий, сильний, роботящий, гострий, поразка, жар, хворий;

в) від поданих імен утворіть жіночі та чоловічі імена по батькові:

Юрій, Григорій, Яків, Сава, Микола, Павло, Валерій, Федір, Андрій, Євген.

❖ **Завдання 3.** До власне українських слів доберіть іношомовні відповідники. З 5-ма термінами складіть речення.

Суддя, бігун (на короткі/довгі дистанції), останній у змаганні, перешкода, відстань, наплічник, напад, наставник, спорядження, воротар, перерва, нагорода, поза грою, півзахисник, вершник, переможець.

❖ **Завдання 4.** Перекладіть текст українською мовою.

Спортивная гимнастика состоит из шести мужских видов состязаний (упражнения на кольцах, брусьях, перекладине и коне, вольные упражнения, опорный прыжок) и четырех женских (вольные упражнения, упражнения на бревне и разновысоких брусьях, опорный прыжок). Состязания бывают как индивидуальными, так и командными. Кроме того, различают состязания с обязательной и свободной программой (во втором случае ее выбирает сам спортсмен). Как спортивная дисциплина гимнастика известна с древних времен, однако за прошедшие века она успела сильно измениться. Принципы современной спортивной гимнастики были утверждены в конце XIX в., а с 1896 г. этот вид соревнований вошел в программу Олимпийских игр.

Завдання 5. Виправте порушення порядку слів у реченнях.

Комп'ютери атакують віруси. Мерія планує фарбувати фасади будинків у центрі Львова разом з власниками перших поверхів. Кожен Новий рік зустрічає по своєму. Незважаючи на спотворене обличчя, медики запевняють, що він здоровий. Увечері, 2 вересня, в одній із квартир на вулиці Зеленій у Львові, яка належить 21-річному безробітному львів'янину, спалахнула пожежа. Урожай збирає новий комбайн.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:
  - Стилiстична диференціяція української лексики.
  - Лексика iншомовного походження.
  - Правила правопису слiв iншомовного походження.
  - Неологiзми.
2. Складiть монолог на тему: «Здоровий спiсiб життя - запорука довголiття».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8

Перевiрка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповiдей).

Перевiрка домашнього завдання:

3. Монолог на тему: «:«Здоровий спiсiб життя - запорука довголiття».

❖ Завдання 1. Диктант з поясненнями:

Баро(к,кк)о, комi(сс, с)iя, му(л, лл)а́, не(тт, т)о, i(м, мм)iграцiя, Го(л, лл)а́ндiя, брош(у,ю)ра, ж(у, ю)рi, с(є,є)рфiнг, Ч(и, i)ка́го, д(i,и)плом, л(и, i)ма́н.

❖ Завдання 2. Зредагуйте речення. Пояснiть порушення певних типiв норм.

1. Пан професор я вибачаюся, але я не можу вирiшити дану задачу.
2. Запрошуємо вас, Лiдiя Федорiвна, вiдвiдати виставку-продажу книг.
3. Дуже вдячнi усiм завiдуючим кафедр за виявлену допомогу в органiзацiї мiроприємства.
4. Вельмишановний брат, вiтаю тебе з п'ятидесятирiчним юбилеєм.
5. Шановнi студенти! Бiльшiсть з Вас здадуть екзамени до червня мiсяця.
6. Друзi, дайте будь ласка вiрну вiдповiдь на запитання: Яка зараз година?

❖ **Завдання 3.** Доберіть до поданих слів власне українські відповідники.

Складіть речення з цими словами.

Спринтер, голкіпер, рефері, марафонці, фізкультура.

❖ **Завдання 4.** Перекладіть українською мовою:

Работа и восстановление сил – основа процесса тренировки: когда их соотношение нарушается, наступает истощение организма. Специалисты квалифицируют подобное состояние как переутомление, перетренированность и перенапряжение.

❖ **Завдання 5.** Поставте наголос у поданих словах, перевіривши його за «Орфоепічним словником».

Подушка, бавовняний, середина, подруга, завдання, феномен, чорнослив, листопад, вигода, громадський, перепустка, жалюзі, доповідач, тверда, типовий, лате, легкий, фаховий, договір, байдуже, український, фольга, кілометр, котрий, кулінарія, відомість, помилка, диспансер, завдання, ознака, рідина, вісімдесят, асиметрія.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Спілкування і комунікація. Поняття про етикет спілкування. Функції спілкування.
- Стандартні етикетні ситуації. Види, типи і форми професійного спілкування.
- Невербальні компоненти спілкування.

2. З'ясуйте зміст поняття "сленг". Укладіть словничок сленгізмів, якими найбільше послуговуються студенти вашого навчального закладу.

3. Підготуйтеся до пояснювального диктанту з теми «Правопис складних слів разом, через дефіс, окремо».

Рекомендована література:

1. Загальнодоступна вільна багатомовна онлайн-енциклопедія ULR:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/Переклад> (дата звернення: 29.10.2022)
2. Рибалко І.В., Ткач Л.М. Особливості перекладу наукових текстів: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2013. – 52 с.
ULR:https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiuk8ntoYb7AhWQIIsKHSISDy8QFnoECCsQAQ&url=https%3A%2F%2Fmeta.u.edu.ua%2Ffile%2Fribalko_osoblivosti_perekladu.doc&usg=AOvVaw3bMDehfwGSSOPgkVOQ7ItF (дата звернення: 29.10.2022)
3. Український правопис 2019. ULR:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf> (дата звернення: 29.10.2022)

ТЕМА 7.

Професійна комунікація. Спілкування як інструмент професійної діяльності

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання:

Словничок сленгізмів.

❖ **Завдання 1.** Диктант з поясненнями (розкрийте дужки, напишіть разом, окремо, через дефіс, написання поясніть):

Важко(атлет), водо(забір), двоє(бóрство), кисне(терапія), чотири(бáльний), сто(метровий), академ(відпустка), спорт(майданчик), мото(крóс), фіто(терапія), топ(менеджер), екс(чемпіонка), ма́ло(помáлу), не сьогодні(завтра), пін(код), фан(клуб), будь(який), будь(що), нано(діагностика), шести(дéнка), пів(міста), пів(Києва), пів(óстрів).

❖ **Завдання 2.** *Попрацюйте в парах. Використовуючи етикетні мовленнєві формули, складіть і розіграйте за особами діалог (8-12 реплік) відповідно до однієї з поданих ситуацій «запізнення»:*

а) на роботу;

б) на зустріч із важливим партнером;

в) на профільну нараду до керівника;

г) на зустріч із потенційним роботодавцем.

❖ **Завдання 3.** *На основі наведених прислів'їв сформулюйте правила мовленнєвого етикету.*

1. Не завжди говори, що знаєш, але завжди знай, що говориш.
2. Говори мало, слухай багато, а думай ще більше.

3. Спершу подумай, потім скажи.
4. Ласкавим словом і камінь розпалиш.
5. Недобре слово болючіше вогню пече.
6. Довго думав, та добре сказав.
7. Який розум, така й мова.

Завдання 4. *Знайдіть помилки у поданих мовленнєвих формулах і напишіть правильні варіанти. Поясніть, в яких життєвих ситуаціях їх застосовують.*

1. Осторожно! Двері закриваються. Наступна остановка – «Політехнічний інститут». 2. Я вибачаюсь, але Ви не відповіли на моє запитання. 3. Я до Вас дзвоню по такому ділу. 4. Покажіть, будь ласка, посвідчення про сімейний стан. 5. Скажіть, будь ласка, скільки зараз годин. 6. Чи можна Вас спитати? 7. Ця музика мішає мені зосередитися на роботі. 8. Повідомляю Вам, що медичне обслуговування соревнованій проводить компанія «Invitro».

❖ **Завдання 5.** *Перекладіть українською мовою синтаксичні конструкції, уникнувши калькування.*

Это не имеет никакого значения, в качестве примера, преследовать цель, на этот счет, имеющий отношение к чему-то, это не имеет отношения к делу, ни в каком отношении, в силу обстоятельств, собственными силами, как нельзя проще.

❖ **Завдання 6.** *Зредагуйте речення.*

Дворец спорта находится возле нашего института. Наша команда вышла у четвертьфинал. Серебряна медаль дісталась спортсмену з Румунії. Нагрузка при тренуванні повинна бути помірною. Закалювання – запорука здоров'я.

❖ **Завдання 7.** *Розкрийте значення фразеологізмів за поданим зразком:*

Зразок: Пройняти когось поглядом - тильно дивитися.

1. Очі рогом лізуть. 2. Мозолити очі. 3. Очі горять. 4. Очі розбігаються. 5. Очі грають. 6. Кидати очима (стріляти очима). 7. Як гляне, аж трава в'яне. 8. Очі сиплять іскрами.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Поняття ділового спілкування.
- Морфологічні норми сучасної української літературної мови. Варіанти норм.

2. Запишіть українські відповідники до поданих іношомовних слів. Наведіть приклади їх використання у професійному спілкуванні.

Репродувати, брокер, габарити, брифінг, дебати, герметичний, гуманність, пріоритет, прерогатива, гіпотетичний.

3. Підготуйте презентації за такими темами: «Українська гостинність і традиції мовленнєвого етикету», "Культура спілкування в соцмережах".

4. Підготуйтеся до пояснювального диктанту з теми «Правопис складних прикметників».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Письмове завдання.

Презентації.

❖ **Завдання 1.** Пояснювальний диктант (розкрийте дужки, напишіть разом, окремо, через дефіс, написання пояснити). Виконайте граматичні завдання.

а) розкриваючи дужки, запишіть складні слова разом або через дефіс:

(ново)будова, (біло)сніжний, (жовто)гарячий, (світло)сірий,
(жовто)блакитний, (одно)денний, (всесвітньо)відомий, хитро(мудрий), (пів)години,
(пів)року, (пів)фінал, (пів)апельсина, (пів)Києва, (напів)легкий;

б) складіть речення, в яких подані слова були б омонімами:

лава, бал, стан;

❖ **Завдання 2.** *Перекладіть українською мовою:*

Переутомление и перетренированность наступают лишь тогда, когда к занятиям физической культурой и спортом относятся несерьезно, когда пренебрегают разумными советами тренера и обязательным врачебным контролем.

❖ **Завдання 3.** *Складіть діалоги «прохання – відмова» у запропонованих ситуаціях:*

➤ Дай мені цю книгу на тиждень (вона вам дуже потрібна, щоб підготуватись до іспиту, який у вас післязавтра);

➤ Приходь до мене на день народження (вас вже запросили в інше місце);

➤ Позич мені на змагання своє спорядження (той, хто просить дуже неохайний, може зіпсувати, невчасно повернути);

❖ **Завдання 4.** *Зредагуйте речення, виправивши граматичні та лексичні помилки.*

Мій брат являється студентом тренерського факультета. Хоч моя любима команда і здобула ще три очка, та для виходу у фінал їй не вистачило всього двох очків. Святкували п'ятидесятиріччя ведучого спеціаліста в цій області науки професора Петра Іванченко. Українські спортсмени приймали участь у зимових Олімпійських іграх. Пролунала команда: «Всім по місцям!». До свого тренера спортсмени відносились з повагою, в усьому наслідували йому. Самий хороший тенісний корт міста. Слідуюча зупинка – площа Івана Франко. Я рахую, що ти не прав. Ви вже підписалися на спортивну пресу? Студенти здали останній екзамен. Пан Микола, за яку футбольну команду Ви болієте? Кінець кінцем репортаж був написан. Не потрібно дорікати друзів по команді.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Публічний виступ як важливий засіб комунікації.
- Мистецтво аргументації. Техніка і тактика аргументування.
- Мовні засоби переконування.
- Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.
- Види публічного мовлення.
- Презентація як різновид публічного мовлення.
- Культура сприймання публічного виступу. Види запитань.

2. Підготуйте вітальну промову до однокурсників з нагоди Дня фізичної культури та спорту

Рекомендована література:

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 40-74 С. (Альмаматер). ISBNULR: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_movlennya.pdf (дата звернення: 09.02.2023)

2. Рибалко І.В., Ткач Л.М. Особливості перекладу наукових текстів: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2013. – 52 с.
ULR: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKewiuk8ntoYb7AhWQIIsKHSISDy8QFnoECCsQAQ&url=https%3A%2F%2Fmeta.u.edu.ua%2Ffile%2Fribalko_osoblivosti_perekladu.doc&usg=AOvVaw3bMDehfwGSSOPgkVOQ7ItF (дата звернення: 29.10.2022)

3. Сучасна українська мова: Підручник/ О. Д. Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін.; за ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1997. – 400 с. ULR: <http://194.44.152.155/elib/local/sk605277.pdf>(дата звернення: 16.10.2022)

4. [Український правопис 2019](#). ULR:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)

5. [Українська мова: Енциклопедія](#) / НАН України, Інститут мовознавства ім.

О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с. ULR:

<https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

6. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник /

С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.178-197. ULR:

https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023).

ТЕМА 8.

Риторика і мистецтво презентації

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Обговорення доповідей

Промова

❖ *Завдання 1. Підберіть три-чотири аргументи за чи проти до таких тез.*

Кожен повинен вміти керувати машиною, мотоциклом. Всі мусять займатись спортом. Батьки мають враховувати думку дітей, коли роблять великі покупки. Діти повинні використовувати досвід і знання батьків. Гарно навчатись необхідно для майбутнього.

❖ **Завдання 2.** *Перетворіть фрази на аргументи: сформулюйте думку так, щоб вихідна фраза стала аргументом до будь-якої тези. Щоб зв'язати частини висловлювання, використовуйте такі слова: тому що, не дивно, ось чому, стає зрозумілим, саме через це, з цього випливає, це призводить до. тощо.*

Зразок: *Погода сьогодні гарна. – Сьогодні негода, тому транспорт погано ходить; щоб не спізнитись, треба виходити з дому раніше.*

У досвідченого спортсмена можуть бути невдалі виступи. Дорослі теж можуть помилятися. Молодь стала більше займатись спортом. У місті не вистачає спортивних майданчиків. Підлітки стали більше захоплюватися іноземними мовами. Школярам треба більше рухатись, займатись руханкою не лише на уроках фізкультури. Спорт об'єднує.

❖ **Завдання 3.** *Закінчіть фрази, які подані нижче.*

1. Вибачте, будь ласка, за запізнення – я б хотів пояснити, що...
2. Понад усе на світі я не люблю...3. Понад усе я прагну..., тому що...4. Треба займатися спортом, тому що...5. Обов'язково отримаю ..., тому що...
6. Найкращим у житті вважаю..., тому що... 7. Я ніколи не забуду ..., тому що...
8. Найдорожчим у своєму житті вважаю....

❖ **Завдання 4.** *До слів іношомовного походження підберіть українські синоніми - відповідники:*

Оратор, біографія, дефект, фальсифікація, конкурс, дистанція, дисципліна, еволюція, аналіз, протест.

❖ **Завдання 5.** *Погодьтеся зі співрозмовником, наводячи свій аргумент.*

«Динамо» – найсильніша українська команда з футболу. В університеті навчатись складно, але цікаво. Заняття спортом загартовують організм. Спортивна ходьба незалежно від віку корисна всім людям. Розминку обов'язково потрібно робити перед тренуванням.

❖ **Завдання 6.** Прочитайте подані назви виступів. Проаналізуйте їх, орієнтуючись на рекомендації, вміщені в довідці, і визначте, які з-поміж них сформульовані найвдаліше.

"Великий український поет", "Патріотизм у красномовстві Демосфена", "Океан", "Життя сучасної людини в умовах стресів, невдач, несподіванок, хвилювань, успіхів, фізичних і психологічних навантажень", "Ціна перемоги", "Дивовижна династія Симиренків", "Володимир-Волинський: іще не розгадані таємниці", "Культура українського народу".

Довідка. Існують такі вимоги до формулювання теми виступу:

- назва виступу має якомога точніше відобразити його зміст;
- вона має бути чітка, зрозуміла, по змозі лаконічна й однозначна;
- назва повинна містити певну інтригу, щоб зацікавити аудиторію;
- у назві неприпустимо використовувати незрозумілі слова, надуживати іншомовною лексикою.

Завдання 7. Прочитайте текст, дотримуючись правил інтонаційного передавання змістового навантаження й авторського бачення. Визначте, які способи аргументації застосували співрозмовники, який з них, на вашу думку, більш переконливий (друкований текст додається).

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування.
- Бесіда. Види бесід.
- Співбесіда з роботодавцем як форма ділової бесіди.
- Телефонна розмова як різновид професійної діалогічної мови.

2. Повторіть правила:

Правопис префіксів пре-, при-, прі-.

Зміни приголосних у додаванні –СЬК- (ИЙ), -СТВ-(О).

Рекомендована література:

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.; – С. 191-198.(Альмаматер).

ISBNURL:http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_movlennya.pdf (дата звернення: 09.02.2023)

2. [Український правопис 2019](#). URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)

3. [Українська мова: Енциклопедія](#) / НАН України, Інститут мовознавства імені О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 сURL: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

4. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.211-235. URL: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

ТЕМА 9.

Культура усного фахового спілкування

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

❖ **Завдання 1.** Виконайте граматичні завдання. Дайте пояснення:

а) утворіть від іменників прикметники з суфіксами –ськ(ий), -зьк(ий), -цьк(ий):

Прага, Сиваш, Дамаск, Запоріжжя, Лейпциг, парубок, турист, Рига, Цюрих, Овруч, птах, Мекка, Случ, Черемош;

б) вставте потрібні букви, поясніть написание:

пр...лягти, пр...мудрий, пр...славний, пр...звище, пр...сісти, пр...судити, пр...цільний, пр...гнутися, п...р...тягування, п...р...скочити, п...р...напруження, пр...звисько;

в) виправте речення, усунувши канцелярські вирази:

В силу несприятливих погодних умов футбольний матч був перенесений. Колектив провів значну роботу в напрямі підготовки до весняної спартакіади.

❖ **Завдання 2.** Поділіть слова на такі, які можна вживати під час ділового спілкування, і такі, що не можна використовувати під час ділового спілкування.

Спорт, магічний, чарівний, компенсація, спортсмен, документ, рішення, рапорт, засідання, абсолютний, салют, свавілля, майданчик, заслухати, функція, акредитація, особистість, управлінці, тарифікація, лепетати, жорстокість, ухвалити, вельмишановний, легкоатлет, рукопис, донечка, комісія, університет, сердечко, норматив, видатний, сторона, гостинець, професіонал, розгардіяш, пропозиція, зорепад.

❖ **Завдання 3.** Запишіть числівники словами, узгодивши їх у відмінку з поданими в дужках іменниками. Назвіть правила, за якими числівники сполучаються з іменниками.

4 (пункт), 53 (відсоток), 1,5 (місяць), 2 (тиждень), 3 (товариш), 2,5 (метр), 2 (літр), через 56 (день), $\frac{1}{4}$ (площа), $\frac{2}{3}$ (територія), 0,5 (бал), дорівнювати 588 (гривня), 5,5 (кілометри), 44 (підручник).

❖ **Завдання 4.** Зредагуйте словосполучення.

Прийняти участь, прийняти запрошення, прийняти заходи, проводити боротьбу, у самий найближчий час, згідно наказу, півтора кілограмів, піднімати питання, заставляти мовчати, воєнна тайна, тези доповіді, від чистого серця, завзятий шахматист, строїтися в шеренгу, крупномасштабний проєкт, переписуватися з партнерами, відігравати значення, поділити пополам, нажимати на клавішу, невірна відповідь, пам'ятник Тараса Шевченка, переводити текст, виписувати газети, переключати швидкість, під редакцією, подзвони мені без чверті сім.

❖ **Завдання 5.** Створіть рольову ситуацію, під час обговорення розповіді звертайте увагу на дотримання мовно-етикетних правил, на жести, інтонацію?

- Ви – керівник спортивного закладу. У закладі є вакантна посада.

Якою і про що буде розмова з претендентами на це місце?

- Ви – тренер дитячої спортивної команди. Звертаєтесь з проханням до адміністрації спортивного закладу (стадіону, палацу спорту і т.д.) з проханням надати місце для проведення спортивного заходу).

❖ **Завдання 6.** Зредагуйте словосполучення і речення.

А вірніше сказати, автобус по замовленню, а іменно, а між тим, аналогічні попереднім, а так як, то. , багаточисленні відвідувачі, байдуже відносяться, безбілетний пасажир, безвихідне положення, без всяких підстав, без всяких сумнівів, беззаперечні докази, без оглядки, без пам'яті любить (захоплюється), без руху (лежати), без толку, безуспішно, без усяких засобів до життя, в(у) біжучому році, в(у) більшій мірі, в(у) більшості випадків вважати необхідним.

Матеріал для довідки.

Зв'язок числівників із іменниками

https://ukr-lifehacks.ed-era.com/rozdil-9/zvyazok_chislivnykiv

1. Числівник один узгоджується з іменником у роді, числі, відмінку; якщо він входить до складених числівників, іменник ставиться в однині	одна ручка, одне озеро, одні двері; 51 день, 91 кілограм, 2 341 кілометр
2. Числівники два (обидва), три, чотири узгоджуються з іменниками чоловічого роду у називному відмінку множини	два столи, два тренери, чотири борці, обидва дуби, три стільці, чотири вчителі
3. Числівники два (обидва), три, чотири узгоджуються з іменником, що в множині втрачає суфікс -ин-, у родовому відмінку однини	два киянина, три львів'янина, чотири громадянина, обидва селянина
4. Після числівників п'ять і більше іменник уживається в родовому відмінку множини	п'ять олівців, шість зошитів
5. Числівник півтора (півтори) узгоджується з іменником у родовому відмінку однини	півтора місяця, півтори тонни
6. Іменники при складених числівниках уживаються в тому відмінку, якого вимагає останнє слово	сто один грім, сто три громи, сто десять громів
7. Дробові числівники узгоджуються з іменниками в родовому відмінку однини	п'ять сотих гектара, шість десятих метра, одна друга торта, дві цілі й одна третя апельсина

8. У мішаних (зі словами з половиною, із третиною, із чвертю) числівниках іменники узгоджуються з цілим числом	три з половиною кілометри, два з третиною апельсини, п'ять з чвертю літрів, сім з половиною кілограмів
9. У датах назви місяців уживаються тільки в родовому відмінку	перше лютого, першому лютого, із першим лютого, із двадцять четвертим серпня, із першим вересня
10. Іменники IV відміни можна поєднати лише зі збірними числівниками (Р.в. одн.)	двоє хлоп'ят, троє телят, четверо курчат

Домашнє завдання:

1. ***Укладіть етикетні правила користування мобільним телефоном.***

2. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Суперечка як основа професійної дискусивно-полемічної мови;
- Прийоми суперечки;
- Етика професійного дискусивно-полемічного спілкування.

Рекомендована література:

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.; – С. 191-198.(Альмаматер). ISBN ULR:

http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_mvlennya.pdf (дата звернення: 09.02.2023)

2. [Український правопис 2019](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf). ULR:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)

3. [Українська мова: Енциклопедія](https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова) /НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с. ULR: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

4. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.211-235. ULR: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання:

Правила користування мобільним телефоном.

Завдання 1. Виконайте граматичні завдання. Дайте пояснення:

а) Вставте, де треба, апостроф:

м.яч, м.язи, св.ятковий, дев.ятсот, здоров.я, цв.ях,прем.єра, інтерв.ю, дзв.якнути, сер.йозний, пів...яблука, гар.ячий, з.ясовано, різдв...яний, мавп...ячий.

б) Перекладіть українською мовою слова та словосполучення:

к тому идет, между прочим, преимущественно, свести на нет, острая необходимость, принимать участие, преподаватель, запорожский, студенческий, миллион, пишешь.

в) З поданими паронімами утворіть речення.

- **Дружний**– згуртований, одностайний;
- **Дружній**– товариський, приятний;
- **корисливий**– той, хто прагне наживи, власної вигоди;
- **корисний**– який дає користь;
- **приводити**– допомагати чи примушувати йти за собою (приводити до хати);
- **призводити**– щось, що спричиняє певний (негативний) наслідок;
- **рідкий**– негустий; розташований нещільно;
- **рідкісний**– що інколи трапляється, буває не часто; незвичайний;
- **сусідній**– розміщений поруч, поблизу когось;
- **сусідський**– що стосується сусіда;
- **шкірний**– який стосується шкіри;

- **шкіряний** – виготовлений зі шкіри.

❖ **Завдання 2.** Прочитайте діалог (запис телефонної розмови) і вкажіть на його недоліки. Зредагуйте запропонований текст, дотримуючись етикетних правил; визначте зайві, на вашу думку, репліки. Запишіть правильний варіант.

а)

- Це фітнес-клуб?
- Так.
- А Надію можна?
- Вона вийшла.
- А куди?
- Вибачте, не знаю.
- Подивіться, може вона у масажному кабінеті.

Через кілька хвилин розмова продовжується.

- Алло. На жаль, її там немає.
- Ну, добре. Я ще зателефоную.

б)

- Ало! Це хто?
- Демиденко. А Вам хто треба?
- Викладач Петренко. Я не знаю, як його ім'я і по батькові.
- А хто це дзвонить?
- Олексій Пузанко.
- А ви хто такий?
- Я – студент тренерського факультету. Хотів би здати борги
- Викладачеві ніколи з Вами говорити.

❖ **Завдання 3.** Поділіть стилістично марковані слова на групи: а) публіцистична лексика; б) наукова лексика; в) ділова лексика. Запишіть їх та проаналізуйте.

Контракт, животворящий, розпорядження, бровка, сторона, десятиборство, уповноважений, тямущий, довідка, норматив, комісія, видатний, наказ, довкілля, дискваліфікація, осяйний, постановити, допінг, вельмишановний, інтеграл, невмирущий, утвердження, антиоксидант, вегетаріанець, кияни, ухвалити, просвітник, персона нон грата, акредитація, функція, заслухати,

авангард, рейд, свавілля, життєдайний, рішення, рапорт, абсолютизм, нісенітниця, магічний, компенсація, формуляр.

❖ **Завдання 4.** Зредагуйте речення.

Як це не дивно, але можете мені повірити: я був тоді зовсім маленький хлопчик, набагато маліший, ніж ви (*Всеволод Нестайко «Тореадори з Васюківки»*). По-перше, неандертальці мали великий мозок – фактично навіть великіший, ніж наш, в середньому 1520 куб. см проти наших 1350 куб. см (*Ян Моріс «Чому Захід панує – натепер»*). Немовби в Парижі не могло знайтись десятка бальних закладів, більш вартіших його уваги, ніж оце збіговисько студентів та продавчинь! (*Роберт Луїс Стівенсон «Клуб самогубців»*). Фанні через свою сором'язливість виглядала ще більш привабливішою, і навряд чи бодай хтось у цій залі міг не замилюватися нею. (*Джейн Остен «Менсфілд-парк»*).

❖ **Завдання 5.** Запишіть числівники словами.

4-річна дитина, від 276 відняти 68, до 2 192 837 додати 84, заввишки 3½ м, до 750 додати 7, шафа, яка має 3 секції.

❖ **Завдання 6.** Виправте помилки, пов'язані зі вживанням займенників.

Хоч би куди людину закинуло, скажу я тобі, скрізь він дасть собі раду (*Роберт Стівенсон «Острів Скарбів»*). Не встиг юнак ступити бодай двічі, як раптом помітив, що назустріч ньому з того боку суне якийсь незграбний чолов'яга велетенського зросту (*Джон Макспедден, Чарльз Вільсон «Робін Гуд»*). Є такі теми, що, говорячи про їх, я люблю вдаватися в подробиці (*Едгар Аллан По «Побачення»*). Сказати про паризьке летовище Шарль де Голль, що він – повний футуризм, це ще нічого про нього не сказати (*Ірена Карпа «Фройд би плакав»*). Перед їм знову проїздили вершники в розкішних костюмах, убрані неначе спеціально для його, а не з нагоди свята (*Мігель де Сервантес «Дон Кіхот»*).

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Мистецтво перемовин.
- Збори як форма прийняття колективного рішення
- Нарада. Дискусія.

2. Складіть монолог на тему: «Висока мовна культура: мовлення в моїй родині».

Рекомендована література:

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.; (Альмаматер). ISBNULR: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_mvlennya.pdf (дата звернення: 09.02.2023)

2. Український правопис 2019. ULR: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)

3. Українська мова: Енциклопедія / НАН України, Інститут мовознавства імені О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. –К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 сULR: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

4. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. ULR: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023).

ТЕМА 10.

Форми колективного обговорення професійних проблем

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання:

Монолог на тему: «Висока мовна культура: мовлення в моїй родині».

❖ **Завдання 1.** Виконайте граматичні завдання. Дайте пояснення:

а) перепишіть, добираючи з дужок потрібні букви, поясніть написане:

Вечір в срібній млі ро(з, с)танув, ніч (з, с)пустилася на землю. Бе(з, с)смертний той, хто все своє життя за долю людства голос підніма. Заржавіють від сліз кайдани, самі ж ніколи не (з, с)падуть.

б) підберіть до поданих слів по кілька синонімів:
скоро, спокійно, важко;

в) перекладіть українською мовою:

Сложность в эстафетном беге состоит в передаче эстафетной палочки, поскольку это происходит на высокой скорости и в точно очерченной двадцатиметровой зоне, что состоит из десятиметрового отрезка, которым заканчивается предварительный этап, и десятиметрового отрезка в начале следующего этапа.

❖ **Завдання 2.** Уявіть собі таку тему дискусії: «Спортom потрібно займатись, навіть під час війни». Кожен має написати один варіант вирішення проблеми:

- абсолютно згоден;
- згоден;
- не згоден;
- зовсім не згоден.

❖ **Завдання 3.** Зредагуйте словосполучення та сполучення слів.

Моя автобіографія; внести внески; по закону; іспит по історії; по завершенню занять; студент, перемігший у олімпіаді; учений степінь кандидата наук; довідка, видана Паненко Олексію Івановичу; привітати з п'ятидесятиріччям; змістовна відповідь по питанню; закрити двері; включити світло; згідно наказу; слідуєчий пацієнт; приймати участь; заключити угоду.

❖ **Завдання 4.** Провідмініайте числівники.

Сорок шість, сто тридцять п'ять, тисяча триста сорок вісім.

❖ **Завдання 5.** Доберіть і запишіть 3-4 аргументи, щоб підтвердити такі думки:

1. Людина відчуває свій обов'язок лише тоді, коли вона вільна (А. Бергсон).
2. Свобода – це воля до особистої відповідальності (Ф. Ніцше).
3. Світ належить тим, хто вміє хотіти (Д. Донцов).

❖ **Завдання 6.** До поданих словосполучень доберіть слова-синоніми.

Ставити питання, ставити запитання, давати оцінку, надавати інформацію, узяти в борг, приймати рішення, надати допомогу, велика кількість варіантів, узяти зобов'язання, вести контроль, мати відповідальність.

❖ **Завдання 7.** Розкрийте дужки, утворіть словосполучення. За потреби вживайте прийменники.

Додержати (слово), оволодіти (ситуація), опанувати (професія), завдати (шкода), називати (ім'я), ввести (склад), радіти (успіхи), зрадити (принципи), комісія (складання проєкту), звернутися (адреса), надсилати (адреса), мешкати (адреса), спілкуватися (Інтернет), згідно (закон), півтора (рік).

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Види документів та їх класифікація.
- Основні реквізити документів. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Національний стандарт України.
- Оформлення сторінки. Вимоги до тексту документа.

2. Складіть монолог на тему: «Тренування з мого виду спорту. Я – тренер».

Рекомендована література:

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.; (Альмаматер). ISBN/ULR: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_movlennya.pdf (дата звернення: 09.02.2023)

2. [Український правопис 2019](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf). ULR: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>(дата звернення: 12.09.2022)

3. [Українська мова: Енциклопедія](#) / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 сURL: <https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/135/mode/2up?q=фахова+мова>(дата звернення: 12.09.2022)

4. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. URL: https://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf(дата звернення: 06.02.2023)

ТЕМА 11

Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15

Перевірка домашнього завдання:

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання:

Монолог на тему: «Тренування з мого виду спорту. Я – тренер».

❖ **Завдання 1.** Прочитайте текст. Визначте, який це документ: 1) за походженням; 2) за місцем виникнення; 3) за спрямуванням; 4) за найменуванням.

Міністерство
освіти і науки

України

Національний університет

фізичного виховання

і спорту України

вул. Фізкультури, 1,

м. Київ, 03150

тел. 454-02-13

02.06.2023. №450

Про видання навчальних
посібників

Ректорам вищих навчальних
закладів

Шановні панове!

Видавництво нашого університету «Олімпійська література» пропонує вашій увазі посібники, підручники, словники, монографії зі спортивної тематики, що вийдуть друком на початку 2024 року.

Ознайомитися з виданнями, замовити та придбати їх можна буде за адресою:

НУФВСУ

Видавництво «Олімпійська література», корп. 3

вул. Фізкультури, 1

м. Київ, 03150

Кількість замовлень не обмежена.

Телефон для довідок: (044)454-02-13

Ректор університету

Є.В. Імас

❖ **Завдання 2.** Оформіть «Гриф затвердження».

1) документ затверджує конкретна посадова особа Вашого навчального закладу;

2) документ затверджено постановою, наказом, протоколом вищого навчального закладу.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Заява. Види заяв, основні реквізити та правила оформлювання.
- Резюме. Основні реквізити та правила оформлювання.
- Автобіографія.
- Характеристика.

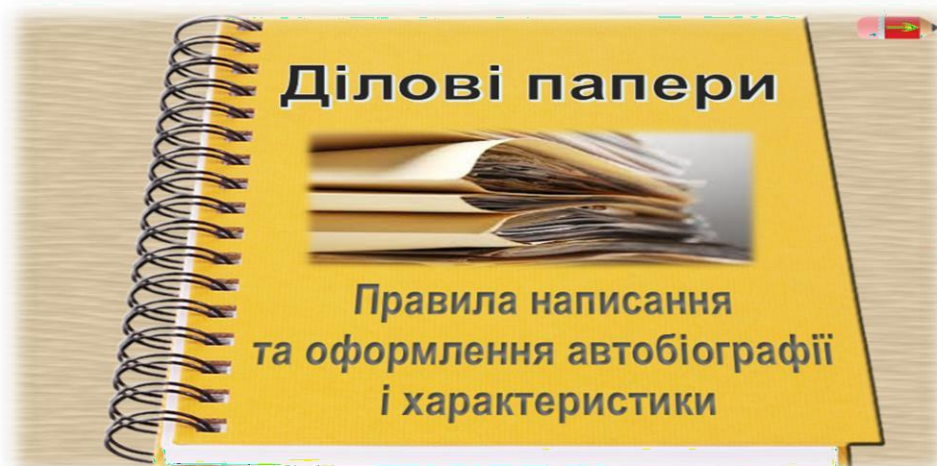
2. Напишіть автобіографію, дотримуючись вимог до оформлення цього документа.

Рекомендована література:

1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2022. –536 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти / А. А. Берестова, Н. О. Лисенко, Л. І. Пац, А. О. Тимченко. – Харків: НФаУ, 2021. — 344 с.
3. Українська мова: усна і писемна. Ділове спрямування. За новим українським правописом/Р.С. Кацавець.–К. Алерта, 2020.–264 с.
4. Ділова мова: сучасний вимір /Р.С. Кацавець.– К.: Центр навчальної літератури, 2017.– 196 с.
5. [Український правопис 2019. –С. 167-177](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf) ULR:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>

ТЕМА 12

Документація з кадрово-контрактних питань

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №16

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання: автобіографія.

❖ *Завдання 1. Прочитайте текст заяви. Знайдіть помилки в оформленні документа. Визначте, який це документ за походженням і складністю. Запишіть виправлений варіант.*

Директору фітнес центру
«5 елемент»
Петренку О. Г.
Іванова С. Ф.
(мешкаю за адресою:
м. Київ Оболонський проспект 36-А,
кв. 44)

Заява

Прошу зарахувати мене на роботу інструктора по сучасним танцям.

До заяви додається:

копія диплома

автобіографія

4.10.2023 р.

підпис
61

/Лванов С.Ф.

❖ **Завдання 2.** Зредагуйте речення, що можуть бути використані під час формулювання мети резюме.

- 1) Заснувати мережу фітнес-клубів по заняттях різними видами спорту.
- 2) Отримати посаду директора реабілітаційного центру.
- 3) Хочу отримати посаду в міжнародній, швидко зростаючій компанії;
- 4) Особливо зацікавлений у гідрокінеозітерапії та фізкультурно-спортивною реабілітацією.

❖ **Завдання 3.** Складіть характеристику на свого товариша (одногрупника), дотримуючись вимог до оформлення цього документа.

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Службові записки, їх види та правила оформлювання.
- Довідка. Основні реквізити та правила оформлювання.
- Протокол. Витяг з протоколу.
- Звіти і їх види.

2. Напишіть протокол загальних зборів студентів вашої групи з таким порядком денним: 1. Звіт старости групи про результати літньої заліково-екзаменаційної сесії. 2. Рейтинг успішності студентів.

Рекомендована література:

1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2022. –536 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти / А. А. Берестова, Н. О. Лисенко, Л. І. Пац, А. О. Тимченко. – Харків: НФаУ, 2021. – 344 с.
3. Українська мова: усна і писемна. Ділове спрямування. За новим українським правописом/Р.С. Кацавець.–К. Алерта, 2020.–264 с.
4. Ділова мова: сучасний вимір /Р.С. Кацавець.– К.: Центр навчальної літератури, 2017.– 196 с.
5. [Український правопис 2019. –С. 167-177](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf) ULR:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>.

ТЕМА 13

Довідково-інформаційні документи

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №17

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання: протокол.

❖ *Завдання 1. Знайдіть помилки в оформленні пояснювальної записки. Зредагуйте текст, обґрунтуйте виправлені помилки.*

Декану факультета НУФВСУ пану Литвиненку Ю.В. від студента 13-ФТ2 групи Бутейко Миколая Іл'їча.

Пояснювальна записка.

Я, студент М. І. Бутейко, не був присутнім на заняттях 15 квітня завдяки хворобі. Справка № 18-05/106, видана травматологом, що працює в поліклініці № 2 Деснянського району м. Києва паном Коляда С.Г. 16.04.21, прикладається.

17.04.21 р.

(підпис) Бутейко М. І.

❖ *Завдання 2. Оформіть заголовок до звіту щодо проходження клінічної практики на базі відділення реабілітації клініки "Медбуд" м. Києва.*

❖ **Завдання 3.** *Запишіть у формі давального відмінка однини прізвища, імена по батькові.*

Йосипів Артем Григорович, Тихохід Любомир Валентинович, Хміль Василь Павлович, Кабиш Микола Петрович, Шеховець Сергій Володимирович, Федів Юрій Іванович, Сніжко Олег Ілліч, Засуха Федір Кирилович, Дейнека Яніна Вадимівна, Чечуга Марина Георгіївна, Кривошия Оксана Василівна, Соловей Мирослав Ігорович.

❖ **Завдання 4.** *Виправте допущені помилки, правильні варіанти запишіть.*

Повістка денна, увінчатися успіхом, сердешно дякуємо вас за привітання з приводу ювілею, збори постановили, справка по стан здоров'я, завідуючий відділом, учбово-методичний центр, до листа прикладається слідуючий документ, займати посаду, діюче законодавство, виписка з протоколу, по непередбаченим обставинам, підводити підсумки

Домашнє завдання:

1. Підготуйте доповіді на запропоновані теми:

- Класифікація службових листів.
- Реквізити листа та їх оформлювання.
- Етикет ділового листування.
- Різні типи листів.

2. Напишіть монолог на тему: «Яким я уявляю майбутнє України».

Рекомендована література:

1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2022. – 536 с.

2. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти / А. А. Берестова, Н. О. Лисенко, Л. І. Пац, А. О. Тимченко. – Харків: НФаУ, 2021. – 344 с.

3. Українська мова: усна і писемна. Ділове спрямування. За новим

українським правописом/Р.С. Кацавець.–К. Алерта, 2020.–264 с.

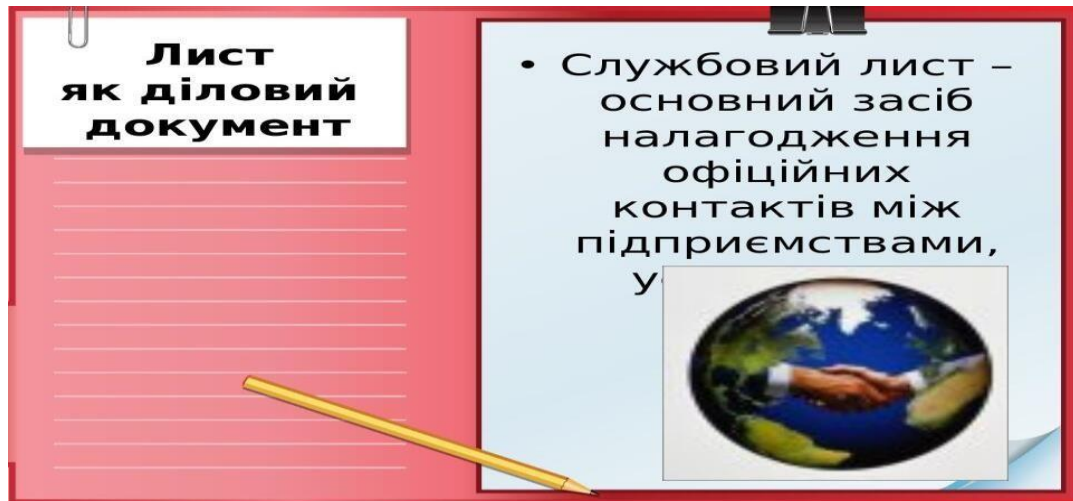
4. Ділова мова: сучасний вимір /Р.С. Кацавець.– К.: Центр навчальної літератури, 2017.– 196 с.

5. Український правопис 2019. –С. 167-177 ULR:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>.

ТЕМА 14

Етикет службового листування

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №18

З'ясування теоретичних питань практичного заняття (обговорення доповідей).

Перевірка домашнього завдання:

Монолог на тему: «Яким я уявляю майбутнє України».

❖ *Завдання 1. Ви очолюєте фірму (установу, організацію). Вам секретар принесла віддруковані листи, які Ви маєте підписати. Зредагуйте їх. Поясніть свої редакторські правки.*

Директору фітнес центра
«софіївський»
пану Коваленко П.О.

Адміністрація мережі магазинів «Динамо» запрошує на виставку-продажу спортивного обладнання що відбудеться 25–26 грудня 2022 р.

Директор магазину

підпис

Горб М.М.

❖ **Завдання 2.** Подані іменники поставте у формі кличного відмінка:

Пан, панна, Микола Петрович, Григорії Віталійович, Федір Якович, Іван Семенович, Юлія Василівна, редактор, вельмишановний Ілля Дмитрович, високодостойний пан Амбасадор, Високоповажний міністр, лікар, друг, голова, товариш, завідувач, пан професор, студент, сестра, тітка, Наталя, Юрій, Любов, Олег.

❖ **Завдання 3.** Продовжіть текст листа за початком.

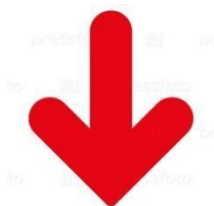
1. Ми раді запросити Вас на зустріч.
2. Тема зустрічі.
3. Зустріч відбудеться.
4. Нагадуємо, що термін подання.
5. На Ваше прохання повідомляємо, що.

❖ **Завдання 4.** Напишіть лист-пропозицію до деканату вашого факультету щодо навчального процесу.

Рекомендована література:

1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2022. — 536 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти / А. А. Берестова, Н. О. Лисенко, Л. І. Пац, А. О. Тимченко. — Харків: НФаУ, 2021. — 344 с.
3. Українська мова: усна і писемна. Ділове спрямування. За новим українським правописом/Р.С. Кацавець.–К. Алерта, 2020.— 264 с.
4. Ділова мова: сучасний вимір /Р.С. Кацавець.– К.: Центр навчальної літератури, 2017.— 196 с.
5. [Український правопис 2019. –С. 167-177](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf) ULR:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>

Зразки документів

Заява

Ректорові/ директорові

(повна назва установи/підприємства у Р.в)

(П.І.Б. ректора/директора у Д.в)
(прийменник «від» не пишеться) _____,

(Прізвище, ім'я, по батькові у Р.в.)

що мешкає за адресою:

вул. Велика Васильківська, 12, кв. 9,

м. Київ, 03150;

телефон+38(066).....

ЗАЯВА

Прошу призначити мене

(назва підрозділу та посади, а також тип трудового договору)

з 31 серпня 2023 року.

Додаток:

1) автобіографія;

2) копія диплома;

3) трудова книжка;

4) особовий листок з обліку кадрів

на чотирьох сторінках в одному примірнику.

26.05.2023

Підпис

(Якщо заяву адресують до тієї ж організації, де працює автор, не треба зазначати адресу, паспортні дані, достатньо лише вказати посаду та місце роботи (структурний підрозділ)).

Лук'янчук Сергій

Україна, м. Київ, вул. Прорізна, 12

lukians@ukr.net, тел. +380987921578

750 × 508

<p>ДОСВІД РОБОТИ</p> <p>з жовтня 2022 року донині</p>	<p>Національна дитяча спеціалізована лікарня "ОХМАТДИТ", м. Київ</p> <p>Фахівець з фізичної реабілітації</p> <p>Проведення індивідуальних занять з фізичної терапії (кінезіотерапії), реабілітації за прописаною програмою.</p> <p>Проведення сеансів масажу, мануальної терапії.</p> <p>Кінезіотейпування.</p> <p>Відновлення після травм та захворювань.</p>
<p>15.07.20019-18.10.2022</p>	<p>Медична мережа "Добробут", м Київ</p> <p>Консультація фахівця з фізичної реабілітації з розробкою індивідуальної програми реабілітації</p> <p>Створення напряму "дитяча фізична реабілітація".</p> <p>Наповнення кабінетів механотерапії та кінезіотерапії.</p> <p>Розробка висновків та діагностики</p> <p>Створення реабілітаційного приладдя</p> <p>Проведення корекційного масажу (власна методика).</p>
<p>ОСВІТА</p> <p>2014-2019</p>	<p>Національний університет фізичного виховання і спорту України</p> <p>Факультет здоров'я, фізичного виховання та туризму</p> <p>(спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія)</p> <p>Кваліфікація: магістр з фізичної терапії та ерготерапії</p>
<p>Додаткова інформація</p>	<p>Проводжу практичні майстер-класи за новітніми технологіями в галузі реабілітації.</p> <p>Швидко адаптуюсь до робочого середовища.</p> <p>Підбираю повноцінні індивідуальні програми реабілітації.</p> <p>Володію українською та англійською мовами. Маю базові знання іспанської мови.</p>

ХАРАКТЕРИСТИКА

випускниці факультету спорту та менеджменту Національного університету фізичного виховання і спорту України (спеціальність: фізична культура і спорт, денна форма навчання)

Ковтуненко Наталії Юріївни,

2001 року народження, освіта вища

Ковтуненко Н.Ю. є випускницею факультету спорту і менеджменту Національного університету фізичного виховання і спорту України. За час навчання зарекомендувала себе сумлінною студенткою та продемонструвала високий рівень успішності. Студентка систематично відвідувала заняття та завжди посідала перші місця в загальному рейтингу успішності студентів. Наталія неодноразово брала участь у наукових студентських конференціях, на яких виступала з цікавими доповідями щодо проблемних питань розвитку фізичної культури та спорту.

Протягом усього навчання студентка була активною учасницею громадського життя факультету. З першого курсу Ковтуненко Н.Ю. є старостою академічної групи. Одногрупники цінують її за відповідальне ставлення до виконання обов'язків старости, готовність допомогти, особистісні якості й організаторські здібності.

Ковтуненко Н.Ю. з першого курсу працювала над темою дипломної роботи "Національні традиції ігрової культури у фізичному вихованні молоді". Слід зазначити, що випускниця добре орієнтується в досліджуваному матеріалі та вдумливо поєднує теоретичні знання з практикою.

Серед викладачів, однолітків та друзів Наталія має авторитет і повагу.

25.05.2023

Декан факультету

спорту і менеджменту

В'ячеслав СЕМЕНЕНКО

Міністерство освіти і науки України

Національний університет фізичного виховання і спорту України

12.05.2023 №54

ДОВІДКА

Видана Тимошенкові Олександрові Володимировичу в тому, що він є студентом 2 курсу тренерського факультету Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Видано для подання до поліклініки № 1 Голосіївського району м. Києва.

Декан тренерського факультету

Євгеній Гончаренко

Провідний фахівець

Наталія Божук

ПРОТОКОЛ № 9

засідання профспілкового комітету науково-педагогічних працівників та співробітників Національного університету фізичного виховання і спорту України

24.04.2023

м. Київ

Присутні: Голова профспілкового комітету Шепелюк В.Л., заступник голови Драгунов Л.О., науково-педагогічні працівники згідно зі списком (список додається, всього 35 осіб).

Голова: Шепелюк В.Л.

Секретар: Хоружева Л.Є.

Порядок денний:

1. Про надання матеріальної допомоги викладачам і співробітникам НУФВСУ (інформація голови профкому В. Л. Шепелюк).

2. Про виділення санаторно-курортних путівок викладачам і співробітникам університету (інформація члена профкому В. І. Ковальчук).

1. СЛУХАЛИ:

Я. С. Шербашин доповів про надання матеріальної допомоги викладачам і співробітникам університету, які подали заяви до профкому.

ВИСТУПИЛИ:

Ю. М. Саямін зазначив, що всі викладачі і співробітники, які звернулися до профкому з проханням про матеріальну допомогу, дійсно її потребують.

УХВАЛИЛИ:

Надати матеріальну допомогу таким викладачам і співробітникам університету:

Матвієнко В.С. – 2000 грн.; Стрілець Н.Н. – 2500 грн.; Довганю В.К. – 2000 грн.; Петренкові С. М. – 3000 грн.

2. СЛУХАЛИ:

Л. О. Драгунов зачитав заяву ветерана університету Головка О.О. з проханням про надання йому санаторно-курортної путівки до санаторію «Жовтень» у Кончі-Заспі на 15 днів з 1 червня 2023 року. Вартість путівки 16500 грн. 00 коп.

УХВАЛИЛИ:

Надати ветеранові університету Головку О.О. путівку до санаторію «Жовтень» у Кончі-Заспі з 1 червня 2023 р. безкоштовно.

Голова

Підпис

Віра ШЕПЕЛЮК

Секретар

Підпис

Леся ХОРУЖЕВА

Витяг з протоколу

ВИТЯГ

з протоколу № 5 засідання

профспілкового комітету студентів й аспірантів Національного університету
фізичного виховання і спорту України

31.03.2023

м. Київ

Присутні: Голова профспілки студентів й аспірантів Михальчук А.Д., декан
тренерського факультету Гончаренко Є.В. студенти 2 курсу

СЛУХАЛИ:

Заяву студента групи 21-СІ2 Ю.І.Михайленка з клопотанням про виділення
путівки до лікувально-профілактичного санаторію «Пуца-Водиця».

УХВАЛИЛИ:

Виділити Ю.І.Михайленкові путівку до санаторію «Пуца-Водиця».

Голова Профспілки студентів
й аспірантів НУФВСУ

підпис

Андрій МИХАЛЬЧУК

Секретар

підпис

Вікторія КРАВЕЦЬ

Доповідна записка

Кафедра здоров'я, фітнесу та рекреації

Ректорові НУФВСУ

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

проф. Імасу Є.В.

23.01.2023 №46-12/56

Про організацію відрядження

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

Доводжу до Вашого відома, що старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії _____ є у часником навчально-тренувального семінару з фізичної реабілітації у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського. У зв'язку з цим прошу відрядити (прізвище, ініціали) до міста _____ з (вказати дату) 2023 р. терміном на __дні для (мета відрядження) виступу з доповіддю на семінарі.

Підстава: Лист Львівського державного університету фізичної культури від 03.03.23 № 28-02/22 і програма семінару.

Зав. кафедри (повна назва кафедри)

_____ Підпис

(ППП)

Пояснювальна записка

*Завідувачеві кафедри
фізичної терапії та ерготерапії
проф. Лазаревій О.Б.
студента 1 курсу ІЗ-ФТІ групи
Петришина Артема*

Пояснювальна записка

*Я був відсутній на заняттях 8 травня 2023 року через запізнення поїзда
№ 102 Херсон – Київ на 5 годин.*

До цього додаю довідку служби пасажирських перевезень Укрзалізниці.

09. 05.2023

(Особистий підпис)

Рекомендована література:

1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2022. –536 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти / А. А. Берестова, Н. О. Лисенко, Л. І. Пац, А. О. Тимченко. – Харків: НФаУ, 2021. – 344 с.
3. Українська мова: усна і писемна. Ділове спрямування. За новим українським правописом/Р. С. Кацавець.–К.: Алерта, 2020.–264 с.
4. Ділова мова: сучасний вимір /Р.С. Кацавець.– К.: Центр навчальної літератури, 2017.– 196 с.
5. [Український правопис 2019](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf). ULR:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>.